

Edukacja

Archiwum Państwowe w Białymstoku pragnie zaprosić Państwa do współpracy przy organizacji bezpłatnych lekcji archiwalnych skierowanych do młodzieży szkolnej. Lekcje dotyczą historii państwa i regionu. W ich trakcie wykorzystywane są różnorodne metody nauczania. Zapraszamy do zapoznania się z naszą ofertą:

- **Archiwum Państwowe w Białymstoku - historia i zasób**

W czasie lekcji uczniowie poznają historię powstania Archiwum Państwowego w Białymstoku wraz z krótkimi dziejami archiwów, a także główne zadania i cele funkcjonowania Archiwów oraz zapoznają się z podstawowymi pojęciami archiwalnymi. Uczniowie uzyskują wiedzę dotyczącą przechowywanej w Archiwum dokumentacji oraz zasad jej udostępniania.

- **Poznaj historię swojej rodziny - Źródła do badań genealogicznych oraz zasady ich przeprowadzania**

W czasie lekcji uczniowie poznają podstawowe pojęcia oraz metody przeprowadzania badań genealogicznych. Uczniom zostaną zaprezentowane podstawowe typy źródeł oraz sposoby przedstawiania wyników badań na tablicach genealogicznych.

- **Jan Glinka - pierwszy historyk Białegostoku**

Celem lekcji jest zapoznanie uczniów z nietuzinkową postacią historyka, który jako jeden z pierwszych rozpoczął głębokie badania nad historią Białegostoku i Białostoczczyzny. Uczniowie dowiadują się o działalności naukowej Jana Glinki, jego udziału w staraniach o zachowanie wielu cennych źródeł dotyczących historii regionu, a także późniejszego wkładu Glinki w dzieło powojennej odbudowy zabytków regionu.

- **Białostoccy Żydzi**

Celem lekcji jest zapoznanie uczniów z różnymi rodzajami źródeł dostępnych w naszym archiwum mogących służyć badaniom dziejów białostockich Żydów oraz prezentacja biografii najbardziej znanych osób społeczności żydowskiej pochodzących z Białegostoku. Uczniowie zostaną zapoznani także ze śladami społeczności żydowskiej w architekturze miasta.

- **Białystok pod zaborem pruskim**

W czasie lekcji uczniowie poznają historię miasta i regionu w latach 1795 - 1807. Uczniowie zostaną zapoznani z podziałem administracyjnym, stosunkami społecznymi i gospodarczymi oraz z konsekwencjami dwunastoletniej bytności Prusaków w Białymstoku.

- **Białystok oczami kartografa**

Celem lekcji jest zapoznanie uczniów z historią miasta na podstawie materiałów kartograficznych, które stanowią punkt wyjścia i tło opowieści o przemianie Białegostoku od miasta rezydencjalnego w nowoczesne.

- **Stan wojenny na Białostoczczyźnie**

W czasie lekcji uczniowie zostaną zapoznani z przyczynami, przebiegiem oraz skutkami wprowadzenia stanu wojennego na Białostoczczyźnie w kontekście wydarzeń krajowych. Na podstawie źródeł historycznych uczniowie zapoznają się z sytuacją wewnętrzną kraju oraz z życiem codziennym ludności w czasie stanu wojennego.

- **Miasto pod dwiema okupacjami - dzieje Białegostoku w czasie II wojny światowej**

Celem lekcji jest zapoznanie uczniów z dziejami Białegostoku od momentu wybuchu II wojny światowej do dnia wkroczenia Armii Czerwonej na teren miasta - 27 lipca 1944 r. Na podstawie zaprezentowanych źródeł historycznych (pamiętniki, zdjęcia, mapy), uczniowie poznają specyfikę i uwarunkowania okupacji sowieckiej i

nazistowskiej Białegostoku.

• **Białystok miastem wielokulturowym. Mniejszości narodowe Białegostoku na przestrzeni dziejów miasta**

Żydzi, Niemcy, Rosjanie, Białorusini od stuleci zamieszkiwali Białystok. Celem zajęć jest przedstawienie dziejów miasta z perspektywy jego zróżnicowania narodowościowego. Lekcja jest próbą zaprezentowania i oceny wkładu poszczególnych mniejszości w rozwój kulturowy, społeczny i gospodarczy Białegostoku. W trakcie lekcji wykorzystane zostaną wybrane materiały archiwalne związane z życiem i działalnością wybitniejszym mieszkańców miasta. Zaprezentowane zostaną takie źródła jak: księgi metrykalne, ikonografia, XIX-wieczne mapy miasta (z perspektywy przestrzennego rozmieszczenia mniejszości narodowych), dokumentacja aktowa.

• **Samorząd białostocki 1919 - 1990**

Celem lekcji jest zapoznanie uczniów z rolą, zadaniami i kompetencjami jednostek samorządu terytorialnego oraz różnymi formami samorządu jako niezależnej możliwości decydowania o własnych sprawach. Uczniowie zapoznają się z aktualnym systemem podziału administracyjnego kraju oraz prześledzą rozwój form samorządu na przestrzeni dziejów Białegostoku. Punktem wyjścia omawianego tematu będzie odzyskanie przez Polskę niepodległości jednak zostaną również omówione formy samorządu od początku dziejów miasta. Analiza zmian form samorządowych zostanie zakończona omówieniem pierwszych wolnych wyborów w 1991 r.

• **Konstytucja 3 maja**

Ustawa Rządowa była pierwszą w Europie i drugą na świecie nowoczesną konstytucją. Wprowadzała szereg zasadniczych reform regulujących ustrój prawny Rzeczypospolitej. Konstytucja stanowiła wielkie osiągnięcie narodu polskiego i stała się symbolem walki o byt i niezależność Państwa. Lekcja ma na celu przybliżenie słuchaczom ostatniego okresu istnienia I Rzeczypospolitej. Ukazania przemian jakie zachodziły w Państwie w XVIII w., które doprowadziły do powstania tego szczególnego aktu. Lekcja odbędzie się w formie opartego na prezentacji multimedialnej wykładu połączonego z analizą materiałów źródłowych.

• **Dzieje szkolnictwa w Białymstoku (do 1945 r.)**

Celem lekcji archiwalnej jest zapoznanie słuchaczy z metodami nauczania oraz z życiem codziennym uczniów białostockich szkół na tle dziejów historycznych miasta (poczynając od okresu panowania rodu Branickich poprzez zabór pruski, okres władzy carskiej, a kończąc na organizacji szkolnictwa w niepodległej Polsce oraz tajnego nauczania podczas okupacji niemieckiej. Uczniowie w trakcie zajęć zapoznają się z materiałami szkolnymi pochodzącymi z poszczególnych epok (świadczenia szkolne, legitymacje uczniowskie, fotografie uczniów, pedagogów oraz gmachów szkolnych). Lekcja odbędzie się w formie wykładu (opartego na prezentacji multimedialnej) połączonego z zajęciami aktywizującymi uczniów poprzez krytyczną analizę zróżnicowanych materiałów archiwalnych.

Proponowane lekcje mogą zostać zorganizowane w siedzibie Państwa szkoły lub w siedzibie AP w Białymstoku, ul. Rynek Kościuszki 4. Nie stanowią też katalogu zamkniętego. Jesteśmy otwarci na Państwa potrzeby i propozycje.

W celu ustalenia szczegółów prosimy o kontakt z Panem Arkadiuszem Gawrońskim pod nr tel. (85) 743 56 03 lub email: a.gawronski[at]bialystok.ap.gov.pl